

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1999

Yhdistyksen tarkoitus: Pieni- ja Isokenkäiset ry on 21.10.1995 perustettu, valtakunnallinen, yleishyödyllistä toimintaa harjoittava lyhyiden ja pitkien, pieni- ja isojalkaisten henkilöiden muodostama perhejärjestö. Yhdistyksen tarkoituksena on edistämällä sopivien tuotteiden saatavuutta

- ehkäistä tukirangan sairauksia ja tapaturmia,
- toimia linkkinä tuottajien, kauppiaiden ja erikoiskokoisten kuluttajien välillä,
- toimia jäsenistön yhdyssiteenä ja
- estää erikoiskoosta johtuva syrjäytyminen.

Nuorisotoiminta: Selviytymisopas erikoiskokoiselle nuorelle: Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitoksen opiskelija Maria Lindblom kokoaa oppaan ensimmäistä osiota jäsenistölle lähetetyn kyselyn pohjalta. Elämähallintakoulutustilaisuus on järjestetty tammikuussa 1999 Tampereella. Luennoitsijana oli NLP-terapeutti Pertti Tanhua Koskiklinikalta. Nuorten liikuntaharrastusten tukemiseksi ja syrjäytymisen estämiseksi on välitetty tietoa urheiluvarusteiden saatavuudesta kotimaassa ja ulkomailla. Peruskoulun yläasteen ja lukion pojilta puuttuu kokonaan mahdollisuus saada Suomesta nro 50-54 hiihtokenkiä, luistimia, kumisaappaita, laskettelukengkiä, goretex-kengkiä ym., joita suutarikaan ei valmista, joten ulkomaiset ostospaikkatiedot ovat olleet ainoa, edes vähäinen mahdollisuus näiden tuotteiden saamiseksi. Yhdistyksellä on käytettyjen tuotteiden "kirpputori", josta voivat joitakin erikoiskokotuotteita hankkia ne, jotka elämäntilanteessaan etsivät edullista ostettavaa. Nuorille on järjestetty mahdollisuus tavata muita kokoisiaan yhteisissä tilaisuuksissa, kuten kokouksissa Aulangolla keuhkolla 1999 ja Helsingissä syksyllä 1999, ja paikalla on ollut myös tuote-esittelyjä. On järjestetty matka Tukholmaan kenkäostoksille ja tiedotettu mahdollisuudesta kansainväliseen "pitkien klubien" jäsenten tapaamiseen Dortmundissa. On tarjottu tilaisuuksia yhteydenpitoon muiden erikoiskokoisten kanssa välittämällä kirjeenvaihtomoituksia ja nettiosoitteita kotimaasta ja ulkomailta. Erikoiskoon aiheuttamia turvallisuusriskejä (myös vauvat turvaistuimissaan) on tuotu esille vuonna 1999 erityisesti autoilun osalta. On saatu lupaus eri automerkkien ajoturvallisuuteen liittyvästä testisarjasta erikoiskokoisille. Puuttuvista erikoiskokojen henkilösuojaimista on oltu yhteydessä useampiin aluetyöterveyslaitoksiin. Koululaisten pulpettien huonosta ergonomiasta on otettu yhteyttä asiaan liittyviin tahoihin. Nuorisosektorilla toimivana järjestönä ilmoittauduimme tietokantaan, jonka kerääminen liittyy UNESCON konferenssissa vuonna 1998 hyväksyttyyn toimintasuunnitelmaan suvaitsevaisuuden ja kestävä kehityksen lisäämiseksi.

Koska messut vuoden 1999 syksyllä eivät toteutuneet avustusanomusten kariutuessa, jäi myös aiottu seminaaritalaisuus pitämättä. Nuorison työpaikkaergonomian parantamiseksi oli tarkoitus järjestää messujen yhteydessä testitalaisuus ja luento säädettävistä pulpeteista sekä testitalaisuus ja luento jalkojen virheasentojen vaikutuksesta koko tukirankaan. (Erikoiskokoisille ei ole joka koossa saatavilla esim. ergonomisesti oikeita, kuntojuoksuun tarkoitettuja lenkkareita, ja muutkaan kengät eivät välttämättä ole lestiltään oikeita.) Tarkoitus oli messujen avulla myös auttaa erikoiskokoisia nuoria saamaan tilaisuus ostaa nuorisomuotia ja siten samastumaan ikätovereihinsa ja hyväksymään kokonsa. Mutta nämä hankkeet eivät siis toteutuneet vuonna 1999.

Muu toiminta: Erikoiskokoisille järjestetty mahdollisuus osallistua mittojen antamiseen, kun Kuopion yliopiston vaatetusfysiologian laitos toteuttaa projektiaan vaatusteollisuuden mittataulukon uusimiseksi vuosina 1999-2000. Jalan koko mitataan myös. Yhdistys on vuodesta 1997 ollut jatkuvasti yhteydessä projektin suunnittelijaan ja esittänyt heti alussa, että jalankin koko mitattaisiin. Näin nyt tapahtuu, ja myös kenkäalan järjestöjä on mukana projektissa. Lahden Ammattikorkeakoulu on suunnittelemassa lyhyille henkilöille

jalkakoroketta käytettäväksi jalkojen verenkierron parantamiseen pitkään istuttaessa. Vastaavasti pitkien henkilöiden tarpeisiin suunnitellaan autonkori, joka täyttää pitkän perheen ajoturvallisuuteen liittyvät vaatimukset, mm. lasten turvaistuinten mahtuminen ikäkausisuosituksia noudattaen. Tietoja Lahden ammattikorkeakoulun suunnittelutyöhön on kerätty otantana yhdistyksemme jäsenistöltä.

Jäsenistö on voinut käydä kaksi kertaa vuoden 1999 aikana Helsingin muotimessuilla (ent. Vateva), joka normaalisti on yleisöltä suljettu tilaisuus. Valmistajien ja sisäänostajien välisessä tapahtumassa ovat yhdistyksen jäsenet voineet tavata ko. henkilöitä ja esittää toiveitaan ja kysymyksiään sekä tutustua muotiin valmistaakseen itse vaatteita tai teettääkseen muodin mukaista vaatetusta. Yhdistyksessä kootaan jäsenistön kokotiedoista tilasto, josta valmistajat, sisäänostajat ja uuden yrityksen perustajat saavat tilastotietoa (nimetöntä) punnitessaan mahdollisuuksiaan erikoiskokoisten palvelemiseksi.

Uusia, vuonna 1999 aloittaneita yrityksiä ovat pienten naisten kenkäliikkeet SuikkoVarpaat Tampereella ja Tairi-Kenkä Oulussa. Yhdistys välittää tietoa erikoisliikkeistä jäsenistölle, jotta tuotteiden summittaiseen haeskeluun kuluva matkakulu säästyisivät. Ostosten keskittäminen myös parantaa pienyrityksen mahdollisuuksia pysyä pystyssä ja laajentaa valikoimaa. Yhdistys työskentelee saadakseen valtiovoimien suunnittelemaan tukitoimia erikoiskokoisille suunnattujen palvelujen varmistamiseksi.

Yhdistyksemme on ilmoitettu tietokantaan EU-projektissa EASYTEX, jonka aiheena ovat erityisryhmien palvelut.

Edellä kerrottujen lisäksi on asioitamme ajettaessa oltu yhteydessä mm. seuraaviin tahoihin: NATO (mistä yli nro 50 kumisaappaat?), eri ministeriöt, jotkut kansanedustajat, Liikenneturvakeskus, Autoliitto ry, Tekniikan Maa (erikoiskoko ja liikenneturvallisuus), sosiaalipolitiikan laitos, kuluttajatuotekeskus (erityisryhmät), Lahden apuvälinemessut (onko välineissä riittävät säädöt?), Kuopion käsi- ja taideteollisuusakatemia, Markkinointi-instituutti, Helsinki, Erikoiskaupan liitto, Kuluttajatuotekeskus, tutkija Liisa Peura-Kapanen, Stakes, perinnöllisyystutkijat, muutama lääkäri (pituuteen liittyvät sairaudet), Kansanterveyslaitos, Korsnäsän aikuiskoulutuskeskuksen jalkojenhoitajien kurssi, kansainvälisiä nettiyhteyksiä monille tahoille ostospaikkatietojen saamiseksi. Eri oppilaitosten lopputyöntekijät ovat suunnanneet kyselyjään jäsenistöllemme: pienten miesten pukeutuminen, kysely lyhyille naisille, kysely erikoishenkilöille, siroille naisille, kysely pitkille miehille (otanta), pro gradu sosiaalipsykologian alalta aiheena erikoiskoko.

Pohjoismainen ja kansainvälinen yhteistyö: Yhdistyksen www-sivut hoitaa Minna Markow. Yhdistyksen sähköpostin ottaa vastaan Maiju Havinen. Euroopan pitkien ihmisten Tall Clubien tapaamiseen Dortmundissa lähtivät yhdistyksemme edustajat, varapuheenjohtaja Olli Sorakivi ja toimittaja Miska Rantanen. Toimittaja Rantanen kirjoitti asiasta jutun Apu-lehteen. Juttu innoitti useita uusia jäseniä yhdistykseen. Yhdistys sai Dortmundissa uusia kansainvälisiä yhteyksiä, joiden avulla on saatu ostospaikkatietoja. Pitkien ihmisten Euroopan neuvoston kokouksen alkuvaiheissa Dortmundissa YHDISTYKSEMME HYVÄKSYTTIIN KO. NEUVOSTON TÄYSVALTAISEKSI JÄSENEKSI, joten neuvoston kokouksissa on äänioikeus yhdistyksemme puheenjohtajalla tai hänen edustajallaan. NEUVOSTO ON PERUSTETTU AJAMAAN PITKIEN ETUJA EUROOPASSA. Neuvoston vuodeksi kerrallaan valittu puheenjohtaja ON YHTEYDESSÄ EU:N LAINSÄÄTÄJIIN JA VIRKAKONEISTOON. Jatkossa tavoittelemme kansainvälistä yhteistyötä erityisesti meidän asemamme parantamiseksi, jotka asumme pienten markkinoiden marginaaliryhmänä harvaanasutussa Suomessa maaseudun tyhjenemisen aiheuttamien muutosten keskellä. Yhteyksiä on pidetty myös Norjaan ja Ruotsiin, joissa erikoiskokoisten yhdistys on toiminut jo yli 30 vuotta. Yhteydenpidossa kielenkääntäjinä ovat toimineet Birgitta Lehtinen (ruotsi, norja) Elise Salonen (englanti), Sirkka Pajusola (ruotsi). Vapaaehtoisia kielenkääntäjiä tarvitaan lisää ja erityisesti saksankieleen.

Tapahtumat: Helsingin muotimessut tammikuussa, itsetunnon kuntokoulu -luentotalaisuus Tampereella 26.1.99, Helsingin seudun "naiskoripalloilijat valmentajineen" kokoukset